

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Millî Eğitim Bakanı Sayın Yusuf Tekin** tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 06.10.2023

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

Türkiye'de sayısı 75'i bulan vakıf üniversitelerinde çalışan toplamda 30 bine yakın akademisyen ile devlet üniversitelerinde çalışan akademisyenlerin arasındaki maaş farkı günden güne açılmaktadır. Akademisyenlerin sürdürdüğü eşit işe eşit ücret talepli mücadelenin sonucunda 17 Nisan 2020 tarihinde 7243 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun madde 11 ile bir düzenleme yapıldı. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihin ardından ücretlerin eşitlenmesi bir yana pandemi bahane edilerek belli üniversitelerde ücretsiz izin ve kısa çalışma ödeneği kapsamında akademisyenlerin ücretleri tırpanlanmıştır. Aynı süreçte kanun değişikliğine dayanarak ücretlerinin eşitlenmesini talep eden akademisyenlere zorunlu ücretsiz izin dayatması yapılarak bir çeşit “cezalandırma” ve “sopa gösterme” mekanizması işletilmiştir.

Vakıf üniversitelerinde çalışan akademisyenlerin haklarının müteveli heyetinin bir dudağı arasında belirlendiği anti-demokratik koşullar, sadece düşük ücret dayatmasına değil; iş tanımı dışında görevlendirmeler, mobbing, baskı ve yoğun denetimin de yaygınlaşmasına sebep olmaktadır. Özellikle en güvencesiz kesim olan araştırma görevlileri “diğer işler” adı altında üniversite tercih dönemlerinde çağrı merkezi olarak çalıştırılmakta, sürekli işten çıkarılma tehdidi ile mobbinge maruz kalmakta ve bilimsel bilgi üretim süreçlerinin koşulları ile çelişen ağır koşullar altında çalışmaya zorlanmaktadır.

Vakıf Üniversiteleri Dayanışma Meclisi'nin (VÜDAM) yayınladığı “Vakıf Üniversiteleri Temmuz 2023 Akademik Personel Zam Raporu”na göre, 61 vakıf üniversitenin yalnızca 13'ü, bünyesinde çalışan akademisyenlere 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun öngördüğü “eşit ücret” hükmünü sağlayan zamları zamanında ve eksiksiz biçimde uygulamıştır. Kalan 48 vakıf üniversitesi “Vakıf yükseköğretim kurumlarında çalışan öğretim elemanlarına, unvanlarına göre Devlet yükseköğretim kurumlarında ödenen ücret tutarından az ücret verilemez” ifadesini içeren Kanun maddesini uygulamayarak mevcut yasayı çiğnemektedir.

Demokratik bir üniversite anlayışı ile de çelişen bu uygulamaların çözülmesi ve bilgi üretim süreçlerinin niteliği açısından ilgili soruların cevaplanması önem arz etmektedir:

- 1- 17 Nisan 2020 tarihinde 7243 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 11. maddesinde yer alan "Vakıf yükseköğretim kurumlarında çalışan öğretim elemanlarına, unvanlarına göre Devlet yükseköğretim kurumlarında ödenen ücret tutarından az ücret verilemez" ifadesine rağmen yasayı uygulamayan vakıf üniversitelerine yönelik YÖK yaptırım uygulamış mıdır?
- 2- Öğretim elemanlarına ödenen ücretler devletteki emsallerinden çok düşük olmakla beraber bazı vakıf üniversitelerinde araştırma görevlilerine ödenen ücretler aylık sınırının biraz üzerindedir. Örneğin, Biruni Üniversitesi'nde çalışan araştırma görevlileri haziran ayında 14.500 lira alırken; Avrasya Üniversitesinde çalışan araştırma görevlileri 15.500 net ücret almaktadır. Öte yandan, Beykent Üniversitesi'nde çalışan bir araştırma görevlisinin temmuz ayında 27.500 civarında bir ücret aldığı görülmektedir. Yasadaki "daha az ücret verilemez" vurgusuna rağmen vakıf üniversitelerinin kendi içinde bile izlenen ücret farkı bu üniversitelerin keyfi bir ücret politikası izlediğini göstermektedir. Açıkça yasayı çiğneyerek suç işleyen bu üniversitelerin bu uygulamalardan vazgeçmemesi YÖK'ün desteğini aldıklarını düşündürmektedir. İlgili rapora da dayanarak denetim, yaptırım ve ceza mekanizmasını işletmeyi düşünüyor musunuz?
- 3- Bazı vakıf üniversiteleri (Örneğin; İstanbul Kültür Üniversitesi) uyguladığı düşük ücret politikalarını ülkede yaşanan ekonomik krize bağlayarak çalışanlara fedakârlık göstererek dayanışma içerisinde olmaları gerektiğini ifade eden mailler yollamıştır. Dolayısı ile ücretlerinin Devlet Üniversitesi'nde çalışan akademik personel ile eşitlenmesini talep eden çalışanlara "ekonomik kriz" gerekçe gösterilerek talepleri baskılanmıştır. Akademisyenleri bir "maliyet kalemi" olarak gören bu üniversiteler istisna değildir. Kurumdan kuruma değişen bu ücret politikalarını takip etmek ve incelemek YÖK'ün asli görevidir. İlgili vakıf üniversitelerindeki ücret eşitsizliğini incelemek üzere yapılan denetimlerde kaç akademisyenin bordrosu incelenmiştir?
- 4- YÖK'ün 2021 yılında yayınladığı "Vakıf Yükseköğretim Kurumları" raporunda her vakıf üniversitesinin akademik personele verdiği ücret net bir şekilde belgelenmiştir. 2021 yılında yayınlanan bu rapora da dayanarak kanuna uymayan üniversitelerin kaç hakkında nasıl bir işlem yapılmıştır?
- 5- YÖK'ün 2021 yılında yayınladığı "Vakıf Yükseköğretim Kurumları" raporunun ardından 2022 ve 2023 yıllarında yeniden bir rapor hazırlanmadığı görülmüştür. 2020-2023 yılları arasında vakıf üniversitelerinde sürdürdüğünüz denetimler sürecinde kaç üniversitede ve hangi üniversitelerde kanunun uygulanmadığını tespit ettiniz?
- 6- Kanunun yürürlük tarihinden itibaren aradan geçen üç buçuk yılda ödenen maaşlarda eşitlenmemiş ücret var ise geriye dönük olarak farkların yatırılması noktasında bir düzenlemeniz mevcut mudur?
- 7- Tüm vakıf üniversitelerinin ilgili kanun maddesini uygulamak için garantör devlet üniversitesinde ödenen maaş rakamlarının brüt değil net ücretini esas alması ve

Ücretlerin net üzerinden eşitlenmesi noktasında vakıf üniversitelerine bir yazı gönderilmiş midir?

- 8- cret eşitliğine ilişkin yasal düzenlemenin uygulanmamasından ötürü kaç đretim elemanı ikyet ve bildirimde bulunmuştur? Bu ikayetlerin kaı hakkında soruşturma sürdürülmüştür? Şikayetlerin geldiği niversiteler hakkında etkin bir denetim ve soruşturma sürdürülmüş mdr? Yürütülen soruturmaların raporlarını kamuoyuyla şeffaf bir şekilde paylaşmayı düşünüyor musunuz?